

ОБЛІК ФІНАНСОВИХ ВИТРАТ В УМОВАХ ПІДВИЩЕННЯ КАПІТАЛІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Тетяна Гайдучок,

*к.е.н, доцент кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту*

Житомирський національний агроекологічний університет

Постановка проблеми. Ринкові умови господарювання обумовлюють потребу суб'єктів підприємницької діяльності визначати співвідношення власних обігових засобів та залучених коштів. Стрімке зростання конкуренції на ринку створює умови щодо розширення господарської діяльності підприємств шляхом вкладання вільних коштів у створення матеріально-технічного забезпечення, розробку нових видів продукції та поліпшення якості продукції, що вже виробляється, пошук нових ринку збуту і т.д. В зв'язку з цим підприємствам доводиться залучати якомога більше грошових коштів і тому виникають додаткові фінансові витрати. Варто погодитись з науковцями [2], які займаються цією проблемою, що в залежності від облікової політики підприємства та цілей, на які використано запозичені кошти варіанти відображення в обліку фінансових витрат можуть принципово відрізнитись.

Система бухгалтерського обліку є чи не єдиним джерелом інформації про фактичні фінансові витрати, а тому вирішення зазначеної проблеми лежить в площині обліково-аналітичних процедур.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання особливостей обліку фінансових витрат є актуальним і привертає до себе увагу багатьох науковців, серед яких слід виділити роботи провідних науковців: О. Алтинцевої, С. Голова, О. Міронова, В. Пархоменко, Ю. Серпенінової, О. Чижицин, та ін. Проте ряд питань досі залишаються недостатньо вивченими, що зумовлює актуальність теми та подальшого дослідження.

Виклад основного матеріалу. Підприємства, які ведуть активну господарську діяльність, не завжди мають в достатній кількості вільні кошти. Для вирішення цієї проблеми підприємства отримують кредити, позики, випускають облігації

тощо, внаслідок чого і змушені нести фінансові витрати. Облік фінансових витрат повинен здійснюватися з урахуванням принципу відповідності і нарахування доходів і витрат та принципу обачності.

Основними нормативними документами, що регламентують облікове забезпечення фінансових витрат є П(С)БО 31 «Фінансові витрати» та МСБО 23 «Витрати на позики». У відповідності до п. 3 П(С)БО 31 [3], фінансові витрати – це витрати на проценти та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями. А ось МСБО 23 визначає витрати на позики як витрати на сплату відсотків або інші витрати, пов'язані із запозиченням коштів [4].

Для цілей бухгалтерського обліку фінансові витрати включають: відсотки за користування короткостроковими і довгостроковими позиками банків, банківським овердрафтом; відсотки за облігаціями випущеними, векселями виданими; дисконт за облігаціями, амортизацію інших знижок, пов'язаних із позиками; відсотки за фінансову оренду активів.

П(С)БО 31 та МСБО 23 визначають два методи обліку фінансових витрат: базовий та альтернативний. Базовий – передбачає, що витрати на позики визнаються як витрати того періоду, в якому вони були понесені, незалежно від використання позики. У відповідності до міжнародної практики такі витрати наводяться окремою статтею у Звіті про прибутки та збитки. У фінансовому обліку це відображається таким бухгалтерським проведенням:

Дебет рахунку

Фінансові витрати

Кредит рахунку

Грошові кошти/нарахування

Дозволений альтернативний метод передбачає, що суб'єкт господарювання капіталізує витрати на позики, які безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу як частина собівартості цього активу. Інші витрати на позики визнаються як витрати в тому періоді, у якому вони були понесені. У фінансовому обліку це відображається:

*Дебет рахунку Собівартість кваліфікаційного активу
Кредит рахунку Грошові кошти/нарахування [4].*

Виходячи з доцільності, обґрунтованості та з урахування норм чинних стандартів кожне підприємство самостійно обирає метод обліку фінансових витрат, який обов'язково повинен знайти відображення в обліковій політиці підприємства [2].

Відповідно до П(С)БО 31, фінансові витрати визнаються витратами того звітного періоду, в якому вони були нараховані, окрім випадку, коли облікова політика підприємства передбачає капіталізацію фінансових витрат, пов'язаних із створенням кваліфікаційного активу. Кваліфікаційний актив – актив, який обов'язково потребує суттєвого часу для його створення.

Капіталізація фінансових витрат – включення фінансових витрат до собівартості кваліфікаційного активу [1].

Капіталізація фінансових витрат є добровільним, альтернативним вибором підприємства. Це означає, якщо підприємство вирішує капіталізувати фінансові витрати, необхідно в наказі про облікову політику відзначити: перелік кваліфікаційних активів у процесі придбання, будівництва, створення, виготовлення, виробництва, вирощування; час його створення.

Застосування методів капіталізації фінансових витрат може мати економічні переваги в певний момент часу та за певних умов для досягнення мети управлінських рішень. Капіталізація фінансових витрат: покращує показники одержаного прибутку; відображає збільшення активів у балансі (звіті про фінансовий стан), впливає на кредитну політику підприємства тощо.

Висновки. Отже, приймаючи рішення про капіталізацію фінансових витрат підприємствам варто пам'ятати, що капіталізація в цілому має суттєвий вплив на показники фінансово-господарської діяльності підприємства.

Список використаних джерел

1. Бескоста Г. М. Метод капіталізації фінансових витрат у фінансовому обліку підприємства [Електронний ресурс] / Г.М.Бескоста, І. А. Козачок – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_1_145.pdf.

2. Серпенінова Ю. С. Особливості обліку фінансових витрат настворення кваліфікаційних активів / Ю. С. Серпенінова, О. С.Алтинцева // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Проблеми інтеграції України у світовий фінансовий простір (збірник наукових праць) / НАН України. Ін-т регіональних досліджень; редкол.: відп. ред. В. С. Кравців. – Львів, 2014. – Вип. 1 (105) – С. 455-46.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 31 «Фінансові витрати»: наказ Мін-ва фінансів України від 28.04. 2006 р. №415 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06>
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку № 23 «Витрати на позики» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.